

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apácza-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, decz. 7.

Szinvallás.

Harmincz év óta él a német centrum-párt s ez emberöltő alatt, a kulturharcz által elnyomott katolicizmust a réginel is nagyobb külső sikerekhez segítette.

A centrum-párt rendithetlen Németországban. Volt alkalmam a hessen-nassau nagyhercegségben pár nappal a legutóbbi választások határideje előtt megfigyelni a népet és vezetőit. Izgatoitságnak alig volt nyoma, sőt hatalmas ünnepélyt rendeztek a mindenfelől érkező katolikus munkások tiszteletére s a város összes vezető katolikus elemei nyugodtan utaztak el egy másik messze városba folytatni az ünnepélyt.

Otthon pedig ezalatt megválasztották a centrum-párti képviselőt, mely párt csak a Rajna vidéken közel 80,000 munkásra támaszkodik.

Ugyanekkor volt alkalmam egész Alsó-Németország szervezettségébe betekinteni s bámulni az előttünk ismeretlen agilitását a szervezetnek.

Páratlan a Bonnban székelő népkönyvtári bizottság működése, mely hatását a távoli kis Donau-Staufenben is éreztette, hol éppen az időben kiadványait olvasták és várták a rendezendő tanítási ciklust, mely az előre küldött könyvek tartalmát dolgozza fel.

A röpiratok egy évben körülbelül 100 fthémáról 9 millió példányban lettek szétosztva és tanítási ciklus itt vagy ott,

minden nap tartott csupa szakemberek által.

Az egész óriási apparátust pedig egy fiatal müncheni pap mozgatja.

Ezekben a szervezetekben s az ezek által kiművelt öntudatosan szavazó népben van a centrum gyökere. Ezért nem kell a választások előtt agitálni. Előre megismeri mindenki a saját érdekét és e szerint szavaz. A közvélemény ereje óriási és éber mindenütt.

Ennek a pártnak, mely valóban milliokat képvisel, nagy a tekintélye és értéke. Pártvezetősége kitűnő, tagjai politikailag súlyt tevők. Az éles szemű német császár hamar megismerte ezt a hatalmas erőt s a maga malmaira óhajtja vezetni. Ehez pedig nem sok kell. Csak becsületes céljaikat méltányolni.

A centrum most javaslatot terjesztett be a birodalmi gyűléshez, mely ugynevezett türelmi javaslatban az egyház teljes elválasztását kéri az államtól, az abszolút vallásszabadságot.

A kancellár maga részéről üdvözölte is a javaslatot, de hivatkozott a túlnyomóan protestáns Szászország, Slezvig-Holstein stb. államokra, hol ősi türelem folytán a katolikusok nincsenek elismerve s ez okból egy 28-as bizottsághoz utasítja a javaslatot, mely az előkészítés útja, módjáról gondoskodják.

És most csattanóul következik egy rendkívül érdekes dolog.

A szocialisták csatlakoztak a centrum indítványához, mivel a türelmi javaslatban az egyéni szabadság kiterjesztését látják,

míg a protestáns konzervatívek és német liberálisok ellene vannak.

Liberálisok ellene, mikor egész filozófiai alapjuk az egyén szabadságában gyökerizik?! Liberálisok a konzervatívokkal, mikor e két irány mint tűz és víz különbözik?! Liberálisok felekezeti párttal?!

Sajátságos, de úgy látszik ez általános vonása a liberálistusnak.

A protestantizmussal, még ha konzervatív is, mindig jól megfér, ha katolikusnak kell ütni.

Hát ilyen esetenél nem az a baj, hogy meghibban a filozófia, hanem az, hogy zsebre vágódik a morális.

Tanuljunk a szomszédon!

P-y.

Jubilálnak a közjegyzők.

Egy osztrák eredetű intézmény, melynek jubileumán az egész magyar jogászvilág részt vesz, még pedig örömmel vesz részt.

Az ötvenes években egyszerre hozták be a finanszot, a zsandárt, a dohány monopolt és a közjegyzőket s bizony nem valami nagy örömmel vettünk rólok tudomást. A mint a két fejű sas levette a körmeit Magyarországról, első dolgunk volt valamennyitől megszabadulni.

S aztán mégis sorba visszasedtük valamennyit.

Zár alá tettük a szűz dohányt, mert hát kellett a tenger pénz; magyar királyi finanszokat neveztünk ki, mert hát valakinek csak kell vigyázni a dohányra; magyar királyi csendőröket is teremtettünk, mert hát ha a finansz paklizik, őt ki csipi nyakon? Ezekre bizony ráfanyalodtunk újra s muszájból behoztuk

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Két szép szemért.

Orosz elbeszélés.

Irta: Patapenko.

Három évig egymásután laktam egy szobában Bujnovval. Első találkozásunk pusztán véletlen volt; mielőtt az egyetemre kerültünk, egyáltalában nem ösmertük egymást. Oroszország különböző zugaiból jöttünk föl és hirtét sem hallottuk egymásnak soha.

Egy nagy háznak a lépcsőjén találkoztunk, mikor mind a ketten mentünk fölfelé a negyedik emeletre. Ő elöl, én hátul. Egyébiránt alkalmasint már előbb is észrevettük egymást, mikor ott álltunk a kapuban és figyelmesen olvastuk azt, a mi a kapura ragasztott czédulára apró női irással föl volt írva: »Butorozott hónapos szoba kiadó, legényembernek, esetleg teljes ellátással.«

Mind a kettőnköt érdekelt ez az irás, de Bujnov alkalmasint vetélytársat sejtve bennem, sebtiben elolvasta s tüstént besietett az udvarra s elkezdte keresni a megfelelő lépcsőt. En egyáltalában sohasem szoktam sietni s így ezuttal is lassan mentem; így történt, hogy mikor én rá akartam lépni a piszkos lépcső első fokára, Bujnov már a második emeleten volt s mikor a huszonhetedik számban a ne-

gyedik emeleten ajtót nyitottak neki, én még csak a harmadik emeleten voltam.

Csak hogy a dolog úgy állt, hogy ezuttal egy és ugyanaz a célunk volt s a huszonhetes számban okvetlenül találkozunk kellett. Ugy is történt. Engem Bujnov után bocsátottak be s éppen úgy, mint őt, bevezettek egy elég nagy, két ablakos udvari szobába, a melyben pamlag, ágy, asztal, szekrény, állvány és a pamlag fölött tükör volt, mely utóbbi azzal a furcsa tulajdonsággal tünt ki, hogy a tárgyakat fordítva mutatta.

— Mi az ára ennek a szobának? — kérdezte Bujnov a háziasszonytól, egy igen tisztes külsejű, főkötős és vállain keresztbe vetett nagykendős, magas asszonyságtól, a kinek vonzó arca és lágy hangja volt.

— Tizenhárom rubel, — volt a válasz.

— Szamovárral? — kérdezte Bujnov.

— Igen, szamovárral. Ha ellátás is tetszik, ez külön hat és fél rubel.

— Hm! . . . Tehát tizenhárom? — kérdezte ismétlen Bujnov, nyilván nem akarván az ellátásra is reflektálni. — Miért éppen ilyen szám? Lám, tizenhárom, az nem jó szám.

— No tudja, mikor pénzről van szó, — felelt a háziasszony mosolyogva, akkor a tizenhárom jobb szám a tizenkettőnél.

— Elvégre, igaza van. De tudja, ez nekem drága!

— Nos hát, legyen tizenkettő.

— Nem, ez is drága.

Ebben a pillanatban a háziasszonyt valamiért kihívták s egyedül maradtam a vetélytársammal. Hozzám fordult és így szólt:

— Lehet, hogy önnek alkalmas lesz, vegye ki, én nem állok utjában.

— Nem, — feleltem én, — annyit én sem bírok el. Én kis szobát keresek, legfőlegb hét rubelért.

— Ugy? Képzelve csak, én is csak hét rubelt fizethetek . . . Ilyet is kerestem.

— Nehéz olyat találni! — jegyeztem meg én. — Már harmadik napja, hogy keresek. Egyáltalában nincs kis szoba.

— Harmadik napja? Én még már egy hete mászom az ötödik emeletet . . . De hallja csak, volna egy eszmém. Egyébiránt bocsásson meg . . . ön . . . ön ugy-e diák?

— Igen, az vagyok.

— Hányad éves?

— Csak most iratkoztam be.

— Melyik fakultásra?

— A természettudományira. De később majd másra. Lehet, hogy orvos leszek . . .

— Hm! . . . Képzelve csak, én is. Ugy látszik tehát, hogy kollegák vagyunk.

— Igen örülök.

Kezet nyujtottunk egymásnak és bemutatkoztunk.

— Mi az ön eszméje? — kérdeztem tőle.

— Im tehát. Ön is hét rubelt szánt rá, én is. Ez a szoba 12 rubel, tehát ha közösen ki-

valamennyit újra. És ezek nem is jubilálnak, de igenis jubilálnak a derék közjegyzők.

Huszonöt éve, 1875. jan. 1-én lépett életbe az 1878. XXXV. tczikk alapján az új közjegyzői intézmény s azóta a magyar közjegyzői kar páratlan szorgalmával, ügyszeretettel és szakképzettségével annyira kivívta az egész ország becsülését, hogy most velük örvend az egész magyar közönség. Budapesten december nyolczadikán diszgyűlés lesz, melyre megjelenésüket megígérték: az igazságügyminiszter, két igazságügyi államtitkár, a Kuriának, a táblának elnöke, a törvényszéki elnökök stb. E diszgyűlés tárgya csak egy ünnepi beszéd lesz. A december hó 9-ikén tartandó második gyűlés egészen szakszerű lesz. Ezen a közjegyzői intézmény reformjára vonatkozó javaslatokat fogják tárgyalni. E javaslatok főbb pontjai a következők:

A kamarák autonómiaja és jogköre tágíttassék, különösen a fejelem tekintetében; a közjegyzői hatáskör reformáltassék, illetőleg kiterjesztessék. A közjegyzői kötelező közbenjárás terjesztessék ki esetleg a jelzett végleges telekkönyvi reform előtt is: szülők és gyermekek és testvérek közti oly jogügyletekre, melynek tárgya ingatlan. A csődbiztosi állás közjegyzőkre ruháztassék. Az örökösödési eljárás illetőleg a közjegyzői hatáskör önállósíttassék és a bíróságoktól függetleníttessék. A sok tekintetben már rég elavult és tarthatatlan közjegyzői díjak szabályoztassanak és méltányosan (?) *főlemeltessenek*. Ezekon kívül óhajképpen kijelenteni fogja a közgyűlés, hogy a közjegyzői állások betöltése és szaporítása kérdésében a kamarák véleményének nagyobb súly tulajdoníttassék.

A bosnyák vasutak.

A közös minisztertanácsnak elhatározása a boszniai és dalmáciai vasutakra vonatkozólag nagy elkeseredést szült Dalmáciában is. A közvélemény folyton erősödő akciókat indít a vasuti tervek végrehajtása ellen és *Spalatóban* december 8-án nagy népgyűlést fognak tartani, hogy sérelmeiket pontokba foglalva az illetékes fórumok elé juttassák. A népgyűlésre éles hangú felhívást bocsátott ki a rendező-bizott-

ság, melyben nem a legkiméletebben kel ki a magyar sajtó ellen. — A novibazári vasut építése ellen, mint orosz lapok írják, a török kormány annyi kifogást tett, hogy *Calice* báró osztrák-magyar nagykövet indítatva érezte magát visszavonni azon előterjesztését, melyben a novibazári szandzsákon keresztülmenő vasut építésére való engedélyt kért. Ebből azt következtetik, hogy a szultán ellene van a vasut kiépítésének.

Horánszky belügyminiszter.

Néhány nap előtt a *Magyarország* közölte, ma pedig beavatott forrásból vett értesítés nyomán megerősíti a M. E. L. azt a szenzációs politikai hirt, hogy annyi vajadás után mégis csak *Horánszky* Nándor lesz a belügyminiszter.

S ezzel ott vagyunk, — írja a M. E. L. — hol a fuziókorkét évvel ezelőtt voltunk. Már akkor is úgy volt, hogy *Horánszky* belügyminiszter lesz, de ez a terv akkor a Bánffy-gárda ellentállásán megtört és a nemzeti pártnak meg kellett elégednie *Gulner* Gyula államtitkárságával, mely szintén elég sokáig késett.

Horánszky kinevezésének még ma sincsen határnapja; csak annyi áll, hogy a költségvetés után és a választások előtt lesz. *Szöll* Kálmánnak ebbe a miniszterségbe, minden ellenkezés dacára, bele kellett nyugodnia — noha egyénileg alighanem szívesen tette, — mert a fuzió ugyan megtörtént, de a nemzeti párt beolvadása még nem. A nemzeti párt még mindig csak várakozó állást foglalt el és ha dugába dőlt volna Horánszky minisztersége, még a választások előtt ismét kiugrott volna a Lloyd-klubból.

Krüger visszautasítása.

Transzvál igazának ősz vándor-apostola már elhagyta Németország földjét, melynek népe oly meleg rokonszenvvel fogadta s császára olyan fagyos ridegséggel utasította el. Berlinben úgy vélekednek, hogy a hivatalos Németországnak Krügerrel szemben tanusított

eme magatartásáról egyre jobban kiderül, hogy legalább is hiba volt. A birodalmi gyűlésen interpellálni is akarnak e kérdésben és Bülow kancellár állítólag nem is bánja, ha módjában lesz nyilatkozni. Azt a magyarázatát kétségtelenül elfogadják a németek, hogy Németország semmi szín alatt sem avatkozhatik bele az angol-búr viszályba, de azt már bajosan fogja a kancellár a birodalmi gyűléssel elhitethetni, hogy Krügernek a császár által való fogadása Németország beavatkozását jelentette volna. A sajtó nagyobb részének fejtegetéseiből az a benyomás nyerhető, hogy Krüger elutasítása teljesen fölösleges sérelem volt. Transzvál elnökével és a német nép rokonérzésével szemben; mert az udvariasságban el lehetett volna menni legalább annyira, hogy Bülow kancellár fogadta volna a császár helyett azt az agastyánt, a kit annak idején I. Vilmos császár mint fajrokont, II. Vilmos pedig a híres Jameson-távírral tisztelt volna meg.

A bolgár kabinetválság.

Osztrák diplomáciai körökben a bulgáriai helyzetet meglehetősen komolynak tartják. Az *Inancsov-kabinet lemondása* konfliktust jelent *Ferdinánd* fejedelem és a nemzet képviselői között, melyet állítólag a most lemondott kabinet idézett elő. Azt ugyanis biztosra lehet venni, hogy a bolgár szobranje egy új miniszteriumnak sem fogja a költségvetést megszavazni. Bulgáriában már régebbi idők óta előrelátták a dolgoknak ide való fejlődését és soknak volt erős meggyőződése, hogy a dolgok eme fejlődésére való tekintettel, a mi a fejedelem és a népképviselő között összeütközést idézne elő, *Ferdinánd* fejedelem a katonai kormányzathoz fog nyulni. Ennek ellenére is most Radoszlavov a helyzet ura, mert a szobranjében az ő pártja a legerősebb. A bulgáriai állapot különben is tarthatatlanná kezd lenni. A sanyaru pénzügyi helyzet minden határt meghalad, a macedón-bizottság üzemelt pedig a balkáni félsziget nyugalma érdekében már alig lehet tovább tűrni. A mostani kormányválságot ennél fogva mindenesetre nagyon érdekes események kiinduló pontjául lehet tekinteni.

veszszük, fejünként megtakarítannak egy rubelt, a mi éppen elég volna dohányra!

— Az igaz, — szóltam helyeslőleg. — Az ön eszméje tetszik nekem. Csak ha megférünk egymással . . .

— Ugyan már! Hát mért ne férnék meg?

Mikor a háziasszony visszatért, elmondtuk neki a tervünket. Az ügy csakhamar el volt intézve, egyetlen nehézség az volt, hogy nem akadt másik ágy. De én késznek nyilatkoztam arra is, hogy a pamlagon alszom.

S ime, lakótársak lettünk. Nyaranta mindig szétváltunk s kiki hazament a pátriájába, de visszatérve tüstént fölkerestük egymást és ismét összekerültünk. Többször változtattunk lakást, de most, mint negyedévesek, véletlenül megint rábukkantunk arra az asszonyra, a kinél akkor találkoztunk; csak hogy most más lakásban volt.

Rendkívüli módon összeillettünk. Először is ez az együttélés határozott megtakarításokkal járt. Kevesebbet adtunk ki gyertyára, teára. De még időt is nyertünk; miután egy és ugyanazokból a könyvekből kellett tanulnunk, hangosan tanultunk s így könnyebben is ment a fejünkbe; egészben véve békességben és jól éltünk. A természetünk is összeillett. Nem szerettünk sokat fecsegni s így nem untuk meg egymást. Mindketten előzékenyek és önfeláldozók voltunk és soha eszünk ágába sem jutott, hogy valaha valami összekülönbözhetnénk.

Lehet, hogy nem figyeltük meg egymást a kellő alaposággal, a mire egyébiránt szükség

sem volt, de tény az, hogy nem találtunk egymásban semmiféle fogyatkozást.

A háziasszonyunk hivatalnok özvegye volt, a lakásának egyes régebbi butorairól ítélve, valamikor elég jó módban lehettek. Most sem voltak szegények, de azért ügyyel-bajjal tudtak csak tengődni. Már maga az, hogy kénytelenek voltak egy szobát bérbeadni, mutatta, hogy nincsenek valami bővíben a pénznek. Az asszony a leányával lakott együtt, aki tizenhét évesnek látszott. Azelőtt észre sem vettük őt; süldő leány volt s alkalmasint szorgalmasan járt az iskolába. Nem étkezünk velük s úgy szólván nem igen találkoztunk a háziakkal. De most esténként együtt teáztunk velük s így természetesen megismerkedtünk a leánynyal is. Grigorjevna Annának hívták s Bujnov mindjárt első este így jellemezte őt:

— Rettenetesen szép, de úgy látszik, nem valami okos.

Én hallgattam, de ugyanazt gondoltam. Valóban szép volt. Nem volt magas, de igen karcsu, vékony, derült kék szemekkel, hajlott orrocskával és rózsaszínű ajakkal, — sokat nevetett s olyankor még szebbnek látszott, mert gyönyörű fogai voltak.

Csaknem minden este együtt voltunk. Az igaz, hogy Bujnovval nem voltunk valami beszélgetések, de Grigorjevna Anna olyan bőbeszédű volt, hogy nem is volt rá szükség, — beszélt ő valamennyiünk helyett.

Gyakran jött hozzájuk egy Obnevszky nevű katonatiszt. Kapitányi rangja és hosszú bajusza

volt. Tulajdonképpen semmit sem tudtunk róla; ő sem igen hederített ránk s nekünk úgy látszott, hogy Grigorjevna Anna sem igen érdeklődött iránta. Lehetett vagy negyven éves és mialatt mi vigan beszélgettünk a kerek asztal körül, ő rendesen ott ült Grigorjevna Anna édesanyjával — a mama a pamlagon, ő a karosszékekben, — szakadatlanul vastag cigarettákat szítt borostyánvégű szopókából és a fogai közül engedte ki a füstöt, a háztartásról, az élelmiszerekről drágaságáról beszélt, néha pedig városi híreket újságolt.

Vigan voltunk; a beszédes és nevetős fiatal leány jelenléte fölélénkített, sőt még beszédeké is tett bennünket. Mikor tea után szobánkba vonultunk, még mindig ennek az élénkségnek a hatása alatt állottunk és nem ritkán folytattuk Bujnovval a lenn megkezdett beszélgetést. Sokszor késő éjjelig elbeszélgettünk.

— Bizony, — szólt Bujnov, — ez mind azért van, mert szép. Lám, hiszen nem valami eszes, és mégis hat az elménkre és tevékenységre buzdítja! A szépség, az lelkesít! . . .

Egy és ugyanabban az órában történt. Az Isten tudja, hogyan lehet, hogy véletlenül, mind a ketten olyan hangulatban voltunk, hogy tán Grigorjevna Anna egymásután mind a kettőnkre nagyon is kifejező pillantásokat vetett, de annyi bizonyos, hogy mikor a szobánkba mentünk, nem folytattuk a beszélgetést, mint a hogy szoktuk. Elkezdtünk egymással le s följárni a

Megfelebbezett tanítónó választás.

Megemlékeztünk Nagyvárad város közigazgatási bizottsági ülése alkalmából arról, hogy több iskolaszéki tag megfelebbezte a legutóbbi tanítónó választást. Erre nézve a következő sorokat vettük:

T. Szerkesztő Ur!

Mint az iskolaszéknek hosszú éveken keresztül tagja, engedje meg, hogy a legutóbbi tanítónó választás ellen beadott felebbezés ügyére nézve nézetemet elmondjam.

Jól ösmerem azon indokot, a mely az egész felebbezést előidézte és mozgatja. Annál jobban ösmeretlenek azonban a felebbezők, a kiknek nevét gondosan kerülték a közigazgatási bizottságban és a lapokban. Nem vonom kétségbe a felebbezés létezését, de különösnek találom, hogy azok az urak anynyira igyekeznek inkognitójukat megőrizni.

A dolog érdemére térve át, nemcsak megütközéssel, de megbontránkozással hallottam azon hajánál fogva előrántott indokot a felebbezésre, hogy L. A. tanítónó nem abszolút, hanem viszonylagos szótöbbséggel lett megválasztva s ezért a választás nem érvényes. Hát harmincz év óta gondoltak erre? Hisz a legutóbbi alkalommal a polgári iskolához egy tanárt viszonylagos szótöbbséggel választottak meg s azt minden ellenvetés nélkül megerősítették.

De mit mond maga a törvény? Semmit éppen semmit, tehát mire nézve kér törvénymagyarázatot a tanfelügyelő? Egy olyan törvényre, a mely nem létezik. Tessék végig böngészni az összes törvényeket s megtalálja hogy a hol abszolút többséget kívánnak, ez világosan ki van téve. Ahol ez nincs követelményül felállítva, ott mindég és minden körülmények között megfelel a viszonylagos többség s ezzel eddig mindenütt meg is elégedtek.

A dolog csúrés-csavarását mutatja az is, hogy a halasztásnak más célja nem lehetett, mint a nem létező törvény magyarázatának bevárása, mert hisz azon kérdés, hogy a pá-

lyázati kérvényeket kérjék be, meghaladott dolog, mivel azok a kérvények már nincsenek az iskolaszék elnökénél; 38 pályázótól pedig, kik az országnak körülbelül 35 különböző városaiban laknak, kérvényeiket és okmányait visszakeríteni teljes lehetetlenség. Tehát a jövő havi ülésre éppen úgy nem tehet eleget az iskolaszék a miniszteri rendeletnek, mint a hogy eddig nem tartotta azt meg és még sem volt semmi akadály a a megválasztottak megerősítésének.

Egyszerre nagyon szemesekek lettek azok a felebbező iskolaszéki tagok.

Egy iskolaszéki tag.

Jókai apósa — öngyilkos.

Budapest, decz. 7.

Ma reggel fél nyolcz órakor megrázó eset történt a Vörösmarty-utca 73. számú házban. Egy szomorú öreg ember elébe akart vágni a mindent kiegyenlítő halálnak s fölívta az ereit.

Grósz Mórnak hívják. Ötvenöt éves, kereset nélküli ügynök. Hétköznapi szürke alak, a nyomorgók ezrei közül mégis megkülönbözteti valami.

Grósz Mór az atyja Nagy Bellának, Jókai Mór feleségének.

Grósz Mór már két és fél év óta lakik abban a házban az első emelet 12. számú lakásában Zigler Flórián pinczérnél. Öt forintot fizetett havonta azért az ágyért, mely ott állt a Ziglerék egyetlen szobájában. De ezzel az öt forinttal is már négy hónap óta tartozott.

Hónapok óta a nyomorral küzdött Grósz Mór. A feleségével már évek óta nem élt együtt, a leányától is elszakadt még akkor, mikor az még nem volt a felesége Jókainak.

A házasság megtörténte óta Jókaiéknál csak egyszer-kétszer járt az öreg, de annál gyakrabban irt levelet hol a feleségének, hol a leányának, hol Jókainak. Támogatást kért, mert másképpen nem bírja magát főtartani.

Kapott is valami segedelmet, de ezzel Grósz Mór nem volt megelégedve és gyakran zugolódott.

Egy idő óta a Jókai ügyvédjéhez járt s tőle kérte, hogy eszközöljön ki neki valami állandó segedelmet, melyet havonként adnának neki. Akkor aztán elmegy majd innen Budapestről valami faluba, ahol senki nem ismeri.

De nehezen és szerfelett lassan ment a dolog. Grósz Mór nyomora mind nagyobb lett s az öreg mindinkább elkeseredett. Zigler Flórián, akinél lakott, gyakran vigasztalta:

— Majd jobban lesz későbbben Grósz ur.

— Dehogyan lesz, felelte, meglássa, nem sokára üres lesz ez az ágy.

Ezt két hét előtt mondta. Azóta naphosszat panaszkodott. Nemcsak Zigleréknek tartozott, hanem Löbl laudon-utcai vendéglősnek is. Harmincz krajczáros ebédeket evett itt az öreg, s mégis kilenczven forinttal tartozott Löblnek.

Tegnap megint ott járt Grósz a Jókai ügyvédjénél. Nagyon rosszkedvűen jött haza. Haragosan topogott fel s alá a szobában, aztán kitört:

— Auf die Teufelsinsel wollen sie mich schicken. Aber ich geh' nicht. Für 30 Gulden pro Monat geh' ich nicht auf die Teufelsinsel.

Ma reggel fél 8 órakor Grósz Mór felívta az ereit. A házbeliék hamarosan észrevették s a mentők a Rókusba vitték a szegény öreget, aki két levelet hagyott hátra.

Sebestülése nem súlyos.

A hétről.

A Mikulás hete volt. És vártuk nagyban, mit fog hozni a Mikulás? Havat? hideget?

Nem hozott egyiket sem. Haragos a Mikulás, nincs kedve a szép fehér szakállát mutogatni. Csak a sáros bocskorát mutatta meg nekünk, attól pedig nem sok jó kedvünk támad.

Sehol semmi vidámitó jel. Odafent a magas politikában is csak vár, vár, vár a közvélemény a régen jelzett és régóta be nem váltott ígéretek teljesülésére, de bizony csak hiába vár, akár a Nyárai hitelezői.

szobában. Vagy háromszor össze is ütköztünk. Csakhamar rájöttünk, hogy ez nem kényelmes séta. Bujnov lehevert a pamlagra, én meg az ágyra; a hátunkon feküdtünk s a padmalyra bámultunk.

Nem tudom, vajjon Bujnov mit érzett ebben a pillanatban, de az én szívem mélyen meg volt sebezve. Egy pillanatig sem szüntem meg ő rá gondolni, a mi szépünkre. Csodálkoztam rajta, hogy ez csak most következett el rám. Hiszen azelőtt is szép volt, miért nem hatott rám a szépsége? Most pedig folyton ott állott előttem, mintha itt volna és fülig szerelmes voltam belé.

Vagy két óra hosszat hevertünk így, a mikor egyszerre ellenállhatatlan vágy fogott el, hogy róla beszéljek.

— Grigorjevna Anna ma valahogyan nagyon szép volt! — mondottam, csak úgy bele a világba, anélkül, hogy a lakótársamhoz fordultam volna.

— Igen, szép volt! — erősítette Bujnov kelleltlenül.

— Te is ugy találod? — folytattam én s lehet, hogy valami ujat talált a hangomban.

— Már miért nem találhatnám én is ugy? — felelt Bujnov keserű ingerültséggel. — Igazán különös! Ugyan ki tilthatja meg nekem, hogy szépnek találjam?

— Hát ki akarja megtiltani? Csak rajta!

Elhallgattunk és tovább nem is beszélgettünk, Valami feszültség volt a levegőben. Azt

hiszem, ez volt az első eset három évi együtt-létünk óta.

Másnapról kezdve mindenféle apró szolgálattal kezdünk kedveskedni a házikisasszonynak. Ezen a napon meglepett, hogy a házunknál, mikor lementünk teázni, egy kosárka csemege volt az asztalon.

Soha sem engedtek meg nekünk ilyen fényűzést Grigorjevna Anna tüstént megkínált engem a csemegével, azután odanyújtotta a csemege kosárkát Bujnovnak, a ki elkezdett félszegeskedni.

— Ugyan már, — szólott Grigorjevna Anna, — hiszen maga fizeti, miért utasítja hát vissza?

En összereztem és sötéten néztem a társamra. Ez volt rá az első nyíltan ellenséges pillantásom. Rettenetes bosszuság fogott el, — ő hozta neki a csemegét. De hát milyen alkalmából hozta neki ezt a csemegét? Először is, annakelotte ez sohasem jutott eszébe, azután pedig — honnan vette hozzá a pénzt? Igen jól tudtam, hogy Bujnovnak, éppugy mint nekem, mindig szűken volt a pénze és ime, csemegét vásárol, még pedig, mint a kosárkáról láttam, a legjobb czukrázdából.

Másnap reggel Bujnov, mikor fölébredt, az első pillanatban, bizonyára meglepedkezvén új, ellenséges viszonyunkról, így szólott hozzám:

— Ugyan kérlek, nézd meg, hány óra van! Fölemeltem a fejemet.

— Hogyan, és a te órád?

— Az órára, hát . . . hát megállt. . . Javításba adtam . . .

Tisztán láttam, hogy nem mond igazat és kitaláltam, hogy Bujnov zálogba tette az óráját, zálogba tette azért, hogy Grigorjevna Annának csemegét vásárolhasson s én ugyanabban a pillanatban éreztem, hogy mindenáron virágot kell vennem neki.

Mikor Bujnov elment (mert már nem együtt keltünk föl) körülnéztem s kerestem valami olyan tárgyat, a mit virággá varázsolhatnék s megakadt a szemem a plaid-emen, melyet nyomban a karomra vettem s elvittem oda, a hova kellett.

Este Bujnov korábban ment le teázni, mint én — alkalmasint időt akart nyerni és az én távollétemben akart néhány bókot mondani Grigorjevna Annának; valami valóságosan rablógyilkos pillantással fogadott.

A virágaim egy vázában álltak az asztalon s azt a benyomást tették, mintha nem is egy, de két bokrétát hoztam volna. Grigorjevna Anna el volt ragadtatva tőlük; minden pillanatban odalépett, megforgatta és gyönyörködött bennük.

— Jaj, de gyönyörűséges virágok! — kiáltott föl s gyöngéd és hálás pillantásokat vetett reám.

Nem volt hozzászokva az ilyen szeretetreméltóságokhoz.

A hosszubajuszu kapitány is ott volt, ő is dicsérte virágaimat. En ujjongtam és erősen meg voltam győződve, hogy virágaimmal diadalt arattam Bujnovon.

A versengés persze ezzel még nem ért vé-

Széll Kálmán olyan gyönyörűséggel védelme alá fogta a költségvetési vita folyamán valamennyi bevádolt önkénykedő szolgabíró, erőszakoskodó csendőrt, hogy az egész szabad-
elví tábortombolt tőle. Hát még mikor azt mondta, hogy ez keresztény eljárás! Mert hát »szerecsd felebarátodat, mint tenmagadat!«

Bizonyára észbe jutott, hogy a mai forgandó szerencse mellett még valamikor neki is szüksége lehet ilyen nagy »szerecsd«, a mely kissé variálva, de igazában így hangzik:

»Védd a szolgabírókat, mint a hogy szerecsd védve látni magadat, ha te volnál erőszakoskodó szolgabíró.«

Csak hogy erre az igazi elvre még talán Széll sem mondaná rá: »ez keresztényes cselekedet.«

Mondani nem mondja, csak megteszi.

Ez volt a Mikulás egyik ajándéka. Sáros biz az.

*

A másik ajándékot mi akarjuk a Mikulás helyett megadni a mi öreg Mikulásunknak: *Tisza* Kálmánnak.

Szép dolog minden esetre, ha valaki Isten kegyelméből 70 esztendőt megért. Méltó is, hogy barátai, jó ismerősei üdvözöljék az agastyánt. De hogy a politikusnak is elismerésünket fejezzük ki a szabadelpárt és isze alatt pártkülömbőség nélkül: már ezt követelni csak naiv embernek lehet.

Vagy csak olyan mikulási ajándék akar ez lenni?

Hiszen arra sokkal jobb lett volna, ha a szabadelvű párt a maga kebeléből küld üdvözlöt. Szépen, egyhangulag meghozzák a határozatot s aztán épp olyan egyhangulag megéljenezik ősz verérüket. De ha komoly politikai tüntetés készül *Tisza* Kálmán mellett, akkor az nem fog olyan egyszerűen és simán megtörténni s bizony lesznek, a kik a Mikulás-napi ajándékot nem engedik simán átadni. S bizony valami sáros dolog fog abból is ki-
sülni.

*

Pedig kár most minden áron kellemetlenkedést, sarat felidézni, mikor a közélet lassankint a tisztulás felé halad.

Széll Kálmán még el se mondta talán teljesen a beszédjét, a nagyváradi küldöttség vezérszónoka még el sem kezdte megírni üdvözlő beszédét a »nagy« *Tisza* Kálmánhoz, mikor jön Budapestről a hír:

Bánffy visszavonul, lapjai megszűnnek.

Hiszen ez az, amire várunk két év óta! A milyen folt volt Bánffy politikája a magyar közélet terén, olyan folt volt sajtója a magyar hírlapirodalomban. Most mindennek vége, kezdődhetik a tisztulás, a tisztítás.

Tehát mégsem fog a magyar közélet sárba fulladni?

Vajjon, ha Széll Kálmán ezt tudta volna, hogyan magyarázza vala az ő saját külön keresztényi szeretetét? Bizonyára valamivel kevésbé a szolgabírák javára.

A nagyváradi küldöttség még szerencsés helyzetben van: az ő szónokának beszéde még nincs készen. Legalább még ő neki juthat az az irigylendő szép szerep, hogy a lehúnyó holdat elparentálhatja szép, megható szavakkal s üdvözölheti a fölkelő napot.

De ez már nem Mikulás napi, ez karácsonyi ajándék lesz!

Aliguis,

UJDONSAGOK.

Schlauch és a vers.

E czimen tegnap egy feltűnést keltő ujdonságot közölt egyik helybeli lapársunk a *Szabadság*. Ma maga *Hegyesi Márton*, a *Szabadság* érdemes szerkesztője rectificálja e közleményt az alábbi hozzánk is beküldött nyilatkozatban, melyhez csak azt a hivatalos forrásból merített értesülésünket csatoljuk, hogy az illetékes hivatalos körök a szóban forgó verset sem olvasták, sem hozzájuk feljelentés nem érkezett.

Nyilatkozat.

Lapunk tegnapi számában *Schlauch és a vers* czim alatt egy hosszabb ujdonság jelent meg. Erre vonatkozólag férfias őszinteséggel szükségesnek látjuk kijelenteni, hogy az tudunk nélkül jutott lapunkba s hogy

ennek megtörténetét annyival inkább sajnáljuk, mert magunk is azon meggyőződésben vagyunk, hogy az a vers, mely az ujdonság megírására alkalmul szolgált, valóban nem illik egy szerzetes neve fölé s hogy jogosan nem egyeztethető össze a vers hangja a szerzetes fogalmával. Ha tehát megtörtént volna is e miatt az illető szerzetes megrovása főméltóságú biboros-püspökünk részéről, az teljesen indokoltnak s nem vers-gyűlöletből, hanem a főfelügyelet jogából és kötelességéből folyólag helyesen alkalmazottnak tekintendő. Mely megjegyzéseinkhez még csak annyit kell hozzá tennünk, hogy a Kernstock képének ki nem állításával is kapcsolatba hozni a főméltóságú biboros-püspök nevét: szintén tévedésen alapul, mert köz tudomásu tény, hogy ő annak eltávolításában nem folyt be s arról csakis utólag értesült.

Nagyvárad, 1900. december 7.

Hegyesi Márton,

a »Szabadság« felelős szerkesztője.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Decz. 8. A kir. kath. jogakadémiá *Vörösmarty*-ünnepélye d. u. 5 órakor a Csarnok nagytermében.

Decz. 8. A magyar kereszténység és királyság 900 éves jubileumának ünnepélye az Orsolya-zárdában d. u. 5 órakor.

Decz. 8. A »Gyermekbarát«-egylet felolvasása d. e. 11 órakor a jogakadémián.

Decz. 9. A »Réti Népkör« *Vörösmarty*-ünnep d. u. 5 órakor saját helyiségében.

Decz. 13. Városi közgyűlés, d. u. 3 órakor.

* **Boldogasszony fogantatása.** A kath. egyháznak nagy ünnepe van ma. Emlékét ulti annak, hogy Isten megóvta az eredeti bün szeplőjétől azt, kitől az Isten fia emberi testet vett magára, a Boldogságos Szűzet. Ma 46 esztendeje hirdette ki IX. Pius pápa a szeplőtlen fogantatás hitágazatát, mely hitét képezte az egész kereszténységnek az első század óta. A templomokban mindenütt nagy pompával ulti meg az ünnepet.

get. Folytattuk a kedveskedésben való versengést. Bujnov elkísérgette a könyvtárba, a hová könyvekért járt, én meg háromszor elvittem a színházba. Nekem hetenként vagy kétszer kellett a zálogházba mennem, a mi nagy pusztítást vitt véghez ruháim közt. Annyira jutottam, hogy kénytelen voltam zálogba csapni pompás enciklopedikus szótáramat, melyet az egész egyetem ismert.

Ugy vettem észre, hogy a színházbajlás különösen tetszett Grigorjevna Annának; az olyan estékeo mindig rendkívül kedves volt hozzám s én élveztem a diadalomat. mig Bujnov, a kinek a ruhátára nem volt olyan gazdag s a kinek nem tellett színházjegyekre, mikor hazajöttem, — gyűlölettel teljes pillantásokat szórt rám.

Hol az én részemről, hol az övéről ezernyi apró szolgálat nyomon követte egymást, Bujnovval soha egy szót sem beszélünk erről, de azért egymáshoz való viszonyunk szemmel láthatólag megváltozott. Reggel soha sem keltünk föl egyszerre. Ha ő korábban föltápáskodott, én szándékosan beburkolódtam a paplanomba s úgy tettem, mintha aludnám. Ha pedig én voltam fönn elébb, akkor ő cselekedte meg ugyanazt. Egyszerűen nem akartuk, hogy a pillantásaink találkozzanak és akaratunk ellenére is beszélgetésbe sodorjanak. Iparkodtunk nem ütközni egymásba. Még az egyetemen is valahogyan kerültük egymást. Ez annyira feltűnő volt, hogy a társaink is észrevették.

— Összevesztetek tán? — kérdezték tőlünk. — Széjjelmentetek?

Mi természetesen azt feleltük, hogy nem, de a hangban, a melylyel ezt mondtuk, volt valami, a mitől senki sem hitt a szavunknak.

Most már nem is tanultunk együtt. Olykor tiz napon át egy árva szó sem esett a szobánkban. Az együttélés nehézzé, szinte tűrhettelené vált.

De egyszer volt egy rövid beszélgetésünk. Bujnov kezdte:

— Tudod, — kezdte el dadogva és félre-
nézve, — én azt hiszem, tán jó volna, ha mi szétválnánk.

Kérdőleg néztem rá, bár ez az ajánlat egyszeriben visszhangra talált a szivemben. Bujnov ezt felelte az én pillantásaimra:

— Lásd, én úgy találom, hogy így kettesben valahogyan kényelmetlen . . .

— Ugy bizony! — kiáltottam föl én.

S egyikünknek sem jutott eszéjébe sem csodálkozni rajta, hogy három év alatt egyetlen egyszer sem találtuk az együttélést kényelmetlennek.

Szorgalmasan kezdtünk lakást keresni. De sehogyan sem találtunk. Bevallom, hogy az én lelkemben az a titkos reménység élt, hogy Bujnov mégis csak előbb talál lakást és átköltözködik, úgy, hogy én ott maradhatok a régi szobánkban. Hogyan és miképpen találom módot rá, hogy tizenkét rubelt fizethessék, erre egyáltalában nem is gondoltam. De azért meg

voltam róla győződve, hogy Bujnov is hasonló reményeket táplál. Alkalmasint azért is nem találtunk olyan hosszú ideig alkalmas szobát. Pedig a szétválást visszavonhatatlanul elhatároztuk. Most már ellenségek voltunk s a további együttélést szinte elképzelhetetlen volt.

De azért esténként továbbra is a háziasszonyoknál teáztunk. Csak hogy ezek már távolról sem voltak olyan vidám esték. Grigorjevna Anna ugyan nem vette észre egymáshoz való új viszonyunkat, de mi, mind a ketten, úgy félvállról néztünk egymásra, nem társalogtunk s mindig csak ő hozzá beszélünk.

Egy izben valami különös hangulatban találtuk őt is, meg az anyját is. Semmiféle eseménynek határozott jeleit nem láttuk, de valami izgatottságot és tartózkodást vettünk észre. Grigorjevna Anna fehér ruhában volt s a keblén kikívóan piroslott egy rózsza. A kapitány is ott volt s mint rendesen, füstölt, csak hogy nem a mamával, hanem a leánynyal ulti.

— Talán nem is tudják, — fordult hozzánk a mama, — hogy nálunk ma nagy ujság van!

— Ujság? Miféle? — kérdeztük mind a ketten egyszerre.

— Hát a kapitány megkérte Annuska kezét.

— Igen?

— Igen és két hét múlva meg lesz az esküvőnk! — folytatta Grigorjevna Anna rendkívül vidáman.

Lapunk legközelebbi száma a közbejött kettős ünnep miatt kedden reggel fog megjelenni.

* **Személyi hir.** *Bölony* József, a kolozsvári Nemzeti Színház intendánsa és neje Nagyváradon időznek.

* **Ünnepély a zárdában.** Szép ünnepély lesz ma, szombaton délután a várad-ujvárosi Immaculata zárdában (Nagy-Teleky-utca). Tagfelvétel ünnepét tartják a Mária társulatba. Litánia, alkalmi szónoklat előzi meg a tagfelvételt.

* **A jogászok Vörösmarty-ünnepélye.** Hoszszu készülődés után ma d. u. öt órakor állanak elő jogászaikkal a fényes ünnepélyvel, melylyel Vörösmarty szelleme iránt kívánják hódolatukat bemutatni. Valamennyi pontja a műsornak előre is sokat ígér. Mindezek előtt *Mihályházy* Margit urhölgy zongorajátéka iránt nagy az érdeklődés várososszerte. Liszt Ferenczek egyik nehéz, de igen szép szerzeményét fogja előadni, még pedig beavatottak szerint olyan precizitással, a mely ezt a számot az estély egyik fénypontjává teszi. Az ünnepély másik kiváló pontja *Nagy* Dezső Cse-rebogár-ábrándja lesz, melyet a kiváló czimbalom-játszó maga szerzett. A zenepontok sorában méltó helyet foglalnak el az ujonnan alakult jogakadémiai *Zenekör* számai is. A fiatal egyesület csak néhány hete működik, de a tagok buzgósága lehetővé tette, hogy már is sikerrel lépjenek a közönség elé. A két szónokot, *Ormay* Lajost és *Medvigy* Gábort régen jól ismeri a közönség, szintugy *Sebő* Mihályt is, mint kitűnő szavalót, úgy, hogy az ő fellépését is biztos sikert jelent. Az ünnepély este 5 órakor kezdődik a kereskedelmi Csarnok nagytermében: belépti díj egy korona. A tiszta jövedelmet a Vörösmarty szobor-alap javára fordítják.

* **Búcsu Várad-Velenczén.** A várad-velencei r. kath. plebánia templomban ma, Boldogasszony fogantatása napján templomszentelési ünnep lesz. Az ünnepélyes szent misét *Fetser* Antal kanonok, a szent beszédet pedig dr. *Némethy* Gyula theol. tanár tartják. A búcsura a város többi részéről is sokan mennek V. Velenczére.

Mind a ketten meg sem mukkantunk erre a hirre. Bujnov azonban csakhamar erőt vett magán, fölkel és gratulált mindkettőjüknek. A példáját én is követtem.

Nem sokáig időztünk náluk és szokásunk ellenére már tíz órakor a szobánkba vonultunk. Én leültem az asztal mellett a karosszékre, Bujnov a pamlagra s úgy hallgattunk vagy husz perczig. Akkor ő idegesen fölugrott és elkezdett föl és alá járni a szobában. Akkor egyszerre megállt, fogott egy széket és odaült hozzám az asztal mellé.

— Hallod-e, — szólalt meg, van neked valamid!

— Már mint pénzt értesz ez alatt?

— Nos igen, valami csekélység . . .

— Talán bizony mérget akarsz vásárolni? — kérdeztem, egy csöppet sem leplezve gunyos mosolyomat.

— Ugy látszik, te is ezen töröd a fejedet! — felelt Bujnov.

— Körülbelül!

— Tehát van?

— Majd csak akad. Csak tegnap tettem zálogba az óra lánczomat . . . Láttad azt a kis édességet. Grigorjevna Anna meg is kínált vele . . . ebből maradt még egy fél rubelem.

— Akkor hát gyerünk, igyunk egy korsó sört . . .

Felöltöztünk és elmentünk.

Nem messze tőlünk volt egy kis korcsma, a hova azelőtt gyakrabban betértünk; olcsó volt a sör s mindig találkoztunk ott egyik-másik

* **Alapítvány Cséplő Péter emlékére.** Kegyeletes szép dologról értesülünk. Néhai *Cséplő* Péter mintegy harmincz évig tanított a nagyvárad-i premontrei főgymnásiumban s ezek és ezekre megy azoknak a száma, akiket a hoszszu évtizedek alatt oktatott. Egyik tekintélyes állásu hálás tanítványa mozgalmat indított, amelynek az a czélja, hogy gyűjtést indít azok között, akik bármely időben tanítványai voltak *Cséplő* Péternek. A begyűlt összeget mint *Cséplő* Péter alapítványt a premontrei rend kezelésére bizzák s annak kamatait ösztöndíjjal adják ki a főgymnásium egyik növendékének.

* **A király a szegényeknek.** Az inséges téli idők beálltával az uralkodó mindig lerózza jótéteményét a szegényeknek. A királyi adakozás ezuttal is megtörtént és a Budapesti Közlöny ma nem hivatalos részében adja hírül, hogy a király a budapesti szegények és szűkölködők részére tizezer, a gödöllői szegények részére pedig hatszáz koronát adományozott magánpénztárából.

* **Nyilvános köszönet.** Főmagassága dr. *Schlauch* Lőrincz nagyvárad-i r. kath. bibornok-püspök ur ő Eminenciájára mint minden évben, úgy az idén is kegyes volt a szilágy-somlyói nőegylet karácsonyfájának előállításához, a városbeli szegény gyermekek fölruházásának czéljaira 60, azaz hatvan korona segélyt adományozni. A nemes szívű egyházfejedelemnek, városunk nagynevű diszpolgárának eme kegyes adományáért, melylyel az árvák könnyeit le-törölni, s az elhagyott szegény árvák felruházásában egyletünket megsegíteni méltóztatott, e helyen is kedves kötelességünknek tartjuk hálás köszönetet mondani. Szilágy-Somlyó, 1900. december 4-én. *Bartha* Endréné, elnök. *Hege-düs* Sándor h. titkár.

* **A megfenyegetett város.** Nagyvárad városa óriási költséggel felépítette a többi után a honvéd huszárlaktanyát is. A katonai parancsnokság felül is vizsgálta, át is vette a laktanyát. Később azonban különbözőbb követelésekkel léptek fel a parancsnokság részéről. Október havában pedig a honvédelmi miniszter egy leiratot intézett a városhoz, amelyben alosztályi raktárak, nyeregkamarák stb. építését követeli s megfenyegeti a várost, hogy mielőbb tegyen eleget a követelésnek, nehogy

czimboránkal. Most is voltak ott vagy ötven. Már valamennyien tudták, hogy készültünk szétválni s így együttes megjelenésünk, továbbá az a körülmény, hogy ugyanahhoz az asztalhoz ültünk, sőt még kocczintottunk is, természetesen magára vonta a közfigyelmet.

— Mit jelentsen ez? . . . Talán már nem költözködtök? — kérdezték tőlünk.

— De igen, költözködtünk, — felelt Bujnov. Én csodálkozva néztem rá.

— No persze, költözködtünk . . . holnap kerestünk szobát.

— Közöset? — kérdezték tőle.

— Természetesen.

Másnap rettenetesen mentegetődzve jött be hozzánk a háziasszony. Arról volt szó, hogy a kapitánynak nem sokára be kell költözni a szobánkba s így ki kell mennünk belőle.

Elmult még egy hét; találtunk magunknak új lakást, egy egészen kis szobácskát az ötödik emeleten. A szoba sötét, szűk és kellemetlen volt; a konyhán át kellett bejárni. Ketten kilencz rubelt fizettünk érte.

— Bizony, barátocskám, most vagy öt hónapig itt kell tengődnünk ebben a barlangban, míg lassankint ki nem váltjuk mindazt, a mit Grigorjevna Anna szép szeméiért zálogba vittünk! — szölt Bujnov.

Többet aztán nem is panaszkodtunk róla s örök időkre jó barátok maradtunk.

olyan módhoz forduljon a várossal szemben, a melylyel most élni nem akar. A városi tanács tegnap foglalkozott ezzel a kérdéssel. A hozzávetőleges számítás szerint mintegy 14,000 korona költségbe kerülnének a munkák. Vegyes bizottság kiküldését kéri a tanács, addig is pontos számításat kér a mérnöki hivataltól a munkákra nézve.

* **A magyar bizonyítvány miatt.** *Borza* Miklós alsó-visti román lelkész a *»Tribuna«* ellen sajtópert indított. A lap ugyanis a lelkészért támadta meg, mert egy tanítónak bizonyítványt állított ki *magyar nyelven*.

* **Nagyvárad a Vörösmarty szoborra.** Nagyvárad városát is megkereste adomány végett a Vörösmarty Mihály szobor-bizottság. A városi tanács 100 koronát szavazott meg a szoborra s az összeget beküldötte a B. H. szerkesztőségéhez.

* **Összerombolt vasuti kocsi.** Egy pásztorgyerek játéka csaknem végzetes szerencsétlenséget okozott a minap. A Brátkáról Rév felé robogó gyorsvonatra egy 40 kilónyi súlyú terméskövet gurított le a hegytetőről. A súlyos kő a vonat podgyászokcsijának a tetejére esett, s azt teljesen összetörte. Emberéletben szerencsére kár nem esett. A nyomozások során kiderült, hogy egy *Maruska* Mikula nevű 14 éves pásztorgyerek a hegytetőn játszott egy másik pajtásával, köveket gurítván le a völgybe. Daczára, hogy egy ór figyelmeztette őket, nem hagyták játékaikat abba, s így történt, hogy a súlyos kő a hegy aljában robogó gyorsvonatra esett.

A csendőrség az esetről jelentést tett a nagyvárad-i kir. ügyészségnek.

* **A debreczen-nagyvárad-i automobil kocsi közlekedés ügyében** holnap, vasárnap értekezlet lesz Debreczenben. Ezen az értekezleten teszik meg a kocsik megrendelésére s a közlekedés életbeléptetésére nézve szükséges intézkedéseket. A közlekedés megkezdése azonban márczius előtt nem igen fog megtörténni.

* **Szüts Izsó felolvasása.** *Szüts* Izsó ipariskolai igazgató f. hó 8-án az az szombaton d. e. 11 órakor a *jogakadémia disztermében* a *»Gyermekbarát«* javára 40 fillér belépti díj mellett felolvasást tart. Megemlítjük, hogy felolvasása jelenleg nem az ipariskolák ügyeivel, hanem az elemi és középiskoláztatást érintő kérdésekkel foglalkozik s mint értesülünk — a családi nevelés szempontjából tárgyal ez irányú több fontos ügyet, mint a minő a munkálkodási vágy felköltése, az óvoda és iskola közötti válaszfal lerombolása, a gyűjtési szenvedély nemesebb irányba terelése. A műizlés nevelésének aktuális témájában pedig oly utbagazításokat ad, melyek minden művelt nőt és férfit egyiránt érdekelnek. A kiállított illustrationok már $\frac{1}{2}$ 11 órától megtekinthetők.

* **Az ellenzékiek Tisza ellen.** A nagyvárad-i szabadelvű párt választmányának azon határozata, hogy *Tisza* Kálmán 70. születésnapja alkalmából a város törvényhatósága elé olyan indítványt tesznek, hogy a közgyűlés üdvözölje *Tisza* Kálmánt, a törvényhivatal ellenzéki tagjai között — mint értesülünk, — nagy forrongást keltett. Hivatkoznak az emlékeztetés Kossuth leszavazására, a hevesmegyei átiratra stb. El vannak határozva, hogy teljes erővel fellépnek az indítvány ellen s heves felszólalásokban támadni fogják *Tisza* Kálmánt. Tudják, hogy a többség elfogadja az indítványt, de elakarják venni a lelkes manifestáczióknak a fényét.

* **Örült a vonaton.** Megrázó jelenetnek voltak tanui tegnap reggel a nyitárvölgyi vasut utasai. *Jurcsák* Ferencz apáti jómódu iparoson már huzamosabb idő óta az elmezavar tünetei mutatkoztak. Felesége rávette, hogy jöjjön föl Budapestre, hogy itt gyógykezeltesse magát. Tegnap hajnalban indultak el vasuton, utközben a beteg csöndesen viselte magát, Nagyfalu

és Komját között azonban hirtelen kitört rajta az örültség, fölugrott a kocsiban s kiakart ugrani az ablakon; neje, a mint ezt észrevette, melléje ugrott, hogy az ajtó felől eltávolítsa, de a küzdelem közben az ajtó fölnyilt és Jurcsákné, a ki háttal állott az ajtó felé, hanyattvágódva kibukott a robogó vonatról, miközben ruhája valamiben fölakadt s a szerencsétlen asszony a kerek alá került. A boldogtalan asszony ott szörnyet halt. A többi utas kiabálására a vonat megállott. De alig, hogy kissé megcsendesedett, az örült ember egyszerre csak kiugrott a kocsiszakaszból és a mezőn futni kezdett. A vonatszemélyzet és az utasok közül többen utána futottak és hosszas hajsza után sikerült őt elfogni. Megkötözve, további intézkedésig Nagysurányban átadták az előjárásnak gondozás végett. Mialatt az örült embert hajszolták, az utasok közül többen visszamentek a véres helyre, hol a szerencsétlenül járt Jurcsákné összetépett holtteste feküdt. Egy pusztai lakos kocsijára föltették és beszálították Komjatra, honnan azonnal értesítették Jurcsák otthon maradt gyermekeit és rokonságát.

* **Több világosságot.** Mióta az új éra bölcse előrelátása folytán Nagyvárád város pénzügye kátyuba jutott, alig tanakodnak másról, mint hogy milyen uttal-móddal lehetne takarékoskodni. És egy nagyon is közel fekvő dolog nem jut eszébe a tanácsnak. A városnál az őszi és téli hónapokban a főbb tisztviselőknek havonta 6—6 font, az alsóbb tisztviselőknek 4—4 font és a napidíjasoknak 2—2 font gyertyát osztanak ki. Hát ez elég sok, mikor pl. a törvényszéknél az elnök, a bírók és albirók az egész esztendőre kapnak 10 font gyertyát. — A legérthetlenebb a dologban az, hogy akinek legtovább kell este is dolgozni, a legkevesebb gyertyát kapja. Azt csak értjük, hogy a magasabb rangú tisztviselőnek több fizetés kell, mert más társadalmi és családi élete van, de már világosságból akár szegény, akár gazdag, egyformán megköveteli a kompetenciáját a szem. Vagy a szegény ember meg is vakulhat? Különben a városházán még mindég elég sötétség uralkodik. Bátran illik rá, hogy: Több világosságot!

* **Tolvaj leánykérő.** Furcsa kis meglepetésben részesült *Tóth* István bihari gazdaember — mint levelezőnk írja — december harmadik napjának reggelén. Ugyanis midőn belépett lakásának az utca felől levő szobájába, — ahol rendszerint nem szokott családjának tagjai közül senki sem tartózkodni, — az ágyneműeknek, nevezetesen 12 párnának, 4 paplannak s több más fehérneműnek hült helyét találta, mivel az előző éjjelen valaki az ablakon kellő csendben bemászván; a felsorolt dolgokat ellopta. A károsult gazda jelentést tett a csendőrségnél, a mely a nyomozást megindította. Csakhamar rájöttek, hogy két héttel ezelőtt valaki járt a háznál leány nézőben, de meg nem nevezte magát. Valószínű, sőt több mint bizonyos, hogy ez az alak követte el a lopást, mint-hogy egy ugyanilyen kinézésű ember fordult meg egy héttel a lopás előtt *Lajos* Imréné bihari lakosnál, szintén leány nézőben. *Lajosné* azonban kiadta neki az utat, mivel már látásból ismerte a czéges leánykérőt a nagyváradi vásárokról mint lóköltőt. Az ismeretlen leánynezt körülzik.

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést:

Özv. *Gasperik* Lajosné született *Kramjak* Luiza maga, valamint gyermekei: *Gasperik* Lajos s neje született *Lábassy* Terézia, *Gasperik* Piroska férjezett *Gergely* Istvánné férjével s gyermeke *Piroska*, *Gasperik* József, valamint az összes rokonok nevében is fájdalomtól telt szívvel tudatják a szeretett jó férj, legjobb apa, após és nagyapának id. *Gasperik* Lajos, nagyváradi polgárnak, f. hó 7-én reggel 4 órakor életének 67-ik s házasságának 40-ik évében hosszas szenvedés s az áldozás szentségének fölvétele után való csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványa f. hó 9-én délután 3 órakor fog felső-kaszárnya-utcai

630-ik számú házából az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint az újvárosi központi sírkertbe örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárád, 1900. december 7-én. Áldott legyen emléke, béke poraira!

* **Vörösmarty-ünnepély** Budapesten. A Budapesti Katolikus Kör tegnap délutáni *Vörösmarty-ünnepélye* díszes és nagyszámú közönség előtt folyt le. Az ünnep lefolyása méltó volt a költő emlékéhez, az előkelő hallgatósághoz és a körhöz egyaránt. Az *Opera* férfikara énekelte el bekezdésül a *Hymnuszt* *Nosedá* Károly vezetésével.

Fintér Kálmán alelnök mondott ezután tartalmas emlékbeszédet *Vörösmartyról* s a beszéd költői nyelvezete, szárnyaló lelkesedése mindvégig nagy hatást és figyelmet juttatott a szónoknak. Végül lelkes éljenzés és taps hangzott el. *Lakatos* Gyula ügyesen szavalt a *Szép Ilonkát*, amelyhez *Nosedá* Károly játszotta a melodramai zenét. A szép előadást zúgó tapsal köszönte meg a közönség. Erre *Sziklay* János dr. szavalt a *Vörösmarty* című alkalmi költeményét. A nagyhatású költemény utolsó versszaka ez:

Nem szabad, oh, e szobor, hogy pusztá jelül disze-
[legjen,
Benne a nagy költő lelkét lássad s földézzed!
Ez legyen vezető fényed, sarkesillag az égen,
Messze jövendőben, mit eléd fog szabni a végzet.
Mert te bolyogni so'sem tudsz hontalanul a világon,
Hisz maga Isten volt, ki magyarrá alkotta téged;
Itt kell élned, e föld az, amelyet örökül ada néked,
Ez a hazád, ó magyar! Nincs más haza itt a
[világon.

Nagy tetszéssel fogadták a szép verset, a mely után *Csapodi* István dr. egyetemi magántanár ismertette a kör gyűjtését, mely *huszonnyolcezer* koronát eredményezett és ezzel alapját vetette meg a *Vörösmarty-szobornak* és megkönnyítette a szobor-bizottság munkáját. Az ünnepséget a Szózat fejezte be, amelyet *Nosedá* Károly vezetése mellett nagy erővel adott elő az *Opera* férfikara.

* **A gyufa feltalálójának exhumálása.** Egy olvasónk küldte be a következő sorokat: Valamelyik budapesti lap megemlékezett a fővárosi temető azon részéről, a melyet fel fognak ásni s ehhez hozzá teszi, hogy *Irinyi* József vegyész sirja is köztük van, a gyufa feltalálójáé. A hány szó, annyi tévedés. Az illető vegyész nem *Irinyi* József, de *Irinyi János*; József író és az 1848-iki országgyűlésen a hosszupályi-i kerület képviselője volt. Ő nyugszik Budapesten, míg *Irinyi* János *Debreczenben* halt meg a hetvenes években s a *Kossuth-utcai temetőben nyugszik*. Azonkívül *Irinyi* János nem a gyufát, hanem a kéntelen gyufát találta fel. — Még egy tévedést kell helyreigazítanom. *Beöthy* Algernon halála alkalmával azt irták a lapok, hogy 1875-től fogva volt képviselő; ez nem áll. *Beöthyt* a hosszupályi-i kerület 1872-ben választotta először képviselővé, 1875-ben másodsor.

* **Érdekes létra** az melyet 10 ezer koronáért vett a székesfőváros. Ezt a létrát torony-magasságig lehet feltolni és így tűzveszedelmeknél nagy szolgálatot fog tenni.

* **Apa a tanító ellen.** Távirati tudósításunk alapján közöltük azt a botrányt, mely a fővárosban egy tanító és egy apa között lejátszódott. *Bozsán* Józsefnek, az apának nyilatkozatával részletesen foglalkoztunk, mely nyilatkozattal szemben az iskola igazgatója a fővárosi iskolaügyi osztályának a következő jelentést küldte be:

Tekintetes Tanács.

Egy hallatlan esetet vagyok bátor a tekintetes tanácsnak bejelenteni, mely ma délután harmadfél órakor a vezetésem

alatt álló iskola II. b.) fiu osztályában történt.

Bozsán József vasuti hivatalnok (lakik Dohány-utca, 90. szám alatt), kinek fia fentemlített osztályba jár, berontott az osztályba és *Bartalus* András megbízott tanítót, aki az osztályt vezeti, arczul ütötte. A tanító, aki igen csöndes, szerény, művelt ember, nem ütötte vissza, hanem védelmi állásba helyezkedett. Ekkor a támadó még nagyobb bátorságot kapott, kirántotta zsebkését s talán leszurja a tanítót, ha a gyermekek hangosan nem sírnak és szanaszét nem szaladnak. Az egész osztály remegve és sirva futott hozzám azzal a jelentéssel, hogy a tanító urat veri egy bácsi és kést is emelt rá. Erre kimentem, de az illető *Bozsán* ur már kijött az osztályból s mint aki dolgát jól végezte, haza ment.

Az ok pedig, amiért ezt *Bozsán* József ur megcselekedte, a következő: A fiu édes anyja *Bartalus* András tanítót arra kérte, hogy tartsa szigorúan a fiut. E szigorúság a tanító részéről abban nyilvánult, hogy a fiun, mert tankönyvét otthon felejtette, egyet lödött ezekkel a szavakkal:

— Te gondatlan gyerek, eredj haza és hozd el a könyvedet.

A fiu sirva ment haza s azt mondta, hogy a tanítója megverte. Erre jött ide az apja az iskolába s úgy vett magának elégtételt, hogy az osztályban a növendékek előtt megverte, felpofozta a tanítót.

Ezek után azzal a tiszteletteljes kérelemmel fordulok a székesfőváros tekintetes tanácsához, hogy az ügyet megvizsgáltatni s a tanítói állás reputációja érdekében a további intézkedéseket kegyesen elrendelni méltóztassék.

Mély tisztelettel a tekintetes tanácsnak Budapesten, 1900. december 6.

alázatos szolgálója

Kiss Béla,
igazgató.

Az igazgató e jelentését *Faller* Ferencz iskolaügyi tanácsos hivatalból átküldte a királyi ügyészséghez, a büntető eljárás megindítását kérve. De maga *Bartalus* András tanító is panaszt tesz megsértője ellen s meg is bizott már egy ügyvédet, hogy képviselje őt a bíróság előtt. Együttal engedelmet kért a fővárosi tanácstól, hogy más iskolában folytathassa működését, s a tanács már át is helyezte a VII. kerület várna-utcai népiskolába.

* **Meggyilkolt drótostótok.** Véres gyilkossági esetnek volt színhelye tegnapelőtt a *Kárpátok* oldalában fekvő *Liszköfalva* község erdejé, a hol *Vancsák* János és *Vihodák* Pál drótostótokat kirabolták és meggyilkolták. *Vancsák* és *Vihodák* még ez év elején hagyták el falujukat. Lementek az *Alföldre*, hol drótozással foglalkozva, elég szép keresetre tettek szert. A két drótostót a tél közeledtével elhatározta, hogy mint minden évben, ugy az idén is a karácsonyi ünnepekre hazamegy. Ezt a szándékukat előre is tudatták otthon hagyott hitestársaikkal, kik nagy örömmel ujságolták ezt a falubelieknek. Tegnapelőtt estefelé érkezett meg *Vancsák* és *Vihodák* a rózsahegy állomásra s onnan gyalog folytatták utjukat a száz kilométer távolságra fekvő *Liszköfalvára*. Aznap este azonban hiába várták családjaik a két embert, nem érkeztek haza. Másnap reggel *Poruncsák* Mihály erdőőr azzal a hírrel futott a községi bírósághoz, hogy az erdőben két agyonvert ember fekszik. A községi bíróság néhány emberrel kiment az erdőbe, a hol a két áldozat feküdt s azokban *Vancsák* János és *Vihodák* Pálra ismertek. A két ember jöveteléről ugyanis majdnem az egész község tudott: tudták az is, hogy pénzt hoznak magukkal, kilesték tehát őket s a mint az erdőben haladtak, agyonverték és kirabolták. Az áldozatoknál egy krajczárt sem találtak, pedig az előre küldött levelük szerint *Vancsáknál* 420, *Vihodáknál* pedig 390 koronának kellett lenni. A csendőrséget azonnal értesítették az esetről, mely a nyomozást megindította, de a tetteseket eddig nem sikerült fölhalálni.

IRODALOM.

A vén cigány.*

Irta: Ifj. Markus János.

A vén cigány hurja hallgat . . .
 . . . Nyűtt vonója rég pihen . . .
 Magyar nóta . . . kopott nóta!
 Ki hallgatná szüntelen?
 . . . Magyar nóta . . . kopott nóta . . .
 Őszi fa, mely lombtalan
 Össze hervadt bús virága
 Földre hullott . . . oda van!

Hortobágyi híres csárda
 Már maholnap összedül . . .
 Nem marad csak egy lakója,
 A vén cigány . . . egyedül.
 Az is olyan mint az árnyék,
 Mint a hervadt falevél . . .
 Fakó rongyát darabonkint
 Elhordja az őszi szél.

Hajdanában! Mikor szívünk
 Lelkesülve dobogott,
 Hej! kapós volt az a nóta
 Mely húrodon zokogott . . .
 Ugy-e öreg? Más világ volt.
 Más is, szebb is, — lelkesebb
 S a költészet rózsáágán
 Arany pille repdesett.

Arany pille . . . messze szállott . . .
 A rózsáág elvirult.
 Hegedűre, magyar dalra
 Hej! De sűrű köd borult.
 »Árvalányhaj!« »Kerek erdő«
 Divat multa rossz irány
 S aki írta, szebbet, jobbat,
 Nincs poéta, nincs cigány!

Ha volna is! Ki értené?
 Kinek szive érzi át?
 Ki pártolná azt az édes
 Siró magyar muzsikát?

Hortobágyi csárda romja
 De hiába integet.
 Gulya, ménes bus kolompja
 . . . Hova . . . merre tévedett?
 A rónaság délibábjá
 Csaplárósné! Szép virág!
 . . . A poéta nem szól rólad . . .
 Elfelejtett a világ!

* * *

Düledező híres csárdán,
 A vén cigány elmereng . . .
 Fakó szeme könnybe lábad
 Szive hurja megremeg . . .
 . . . Deres feje sajog . . . szédül . . .
 Rogyott térde meginog . . .
 . . . Odaborul a küszöbre
 S mint nótája úgy zokog.

Redős arcát könny fűrészi . . .
 S átkozódik szüntelen
 »A magyar szív elrablóját
 Verd meg, verd meg Istenem!
 Mert a neve magyar ma is,
 De érzése idegen!
 Azt az érzést, azt a szívet
 Nem leljük fel sohasem.«

Szegény cigány! Lesz-e rád nyár?
 Megvirrad-e valaha?
 A költészet zord mezején
 Virít-e még rózsafa?

Lesz-e ünnep a világon
 Lelkesül-e nemzetem?
 Haló ajkad megfelel rá
 »Nem virrad meg sohasem!«

S szórná szive villámit
 . . . De a hangja elakad . . .
 Sütött, kopott hegedűjén
 Egy utolsó hur szakad.

* * *

* A Réti Népkör holnapi ünnepélyén szavalja Könyves Jenő, a Szigligeti-Színház tagja.

A vén cigány hallgat immár
 Nyűtt vonója megpihen . . .
 . . . Hortobágyi híres csárda!
 Nem sirat már senkisé!

Az egyháziak utáni öröklés joga Magyarországon. Ilyen címmel rendkívül érdekes füzet jelent meg Reiner János dr. ügyvéd, egyetemi magántanár tollából Budapesten. A füzetre ezuttal már felhívjuk a figyelmet, de még bővebben rá fogunk térni.

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradai esküdtbíró elnöke. A kir. ítélőtábla elnöke a nagyváradai kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíró elnököt s helyettesét Millye Gyula kir. ítélőtáblai címmel és jelleggel felruházott kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

Felmentésből életfogytig tartó fegyház. Szenzációs ítéletet hozott ma a kir. kuria III. büntető tanácsa, Tóth Gerő bíró előadása alapján. Szentpétery Károlynét, egy kunhegyesi vagyonos földmives feleségét azzal vádolták, hogy férjét 1897. április hó 25-én megölte, vagy megölette. Akkor este ugyanis Szentpéteryt ágyában halálra szurkálva találták.

A csendőrőrsvezetőnek még sikerült kihallgatnia a haldoklót, a ki elbeszélte, hogy egy álarcos rabló támadta meg és az forgattam benne a kést. Ennek daczára a gyanu nejeére esett, mivel a beteges férj nem a legjobb viszonyban élt, a ki állandóan szeretőket tartott, s kit már egyszer meggyanusítottak azzal, hogy férjét meg akarta mérgezni.

Két bíróság már a múlt évben felmentette a nőt, azonban a kuria pótlásokat rendelt el. A szerencsétlen asszonyt, kinek négy kis gyermeke van, újból vizsgálati fogságba helyezték, de a vád ezuttal sem tudott ellene bizonyítékot felmutatni s a két forum ismét felmentette Szentpéteryt.

A kir. kuria, mely ma foglalkozott ezzel az ügygyel — az asszony kicsapongó életmódjára való hivatkozással, a férje ellen táplált örökös ellenszenv, továbbá arra való tekintettel, hogy férjét már egy ízben megakarta mérgezni, továbbá, hogy abban az időben egyedül csak ő tartózkodott a házban, beigazoltnak látta a gyanut és Szentpéteryt az összbizonyítékok alapján életfogytig tartó fegyházra ítélte.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: »Bibliás asszony.«
 Vasárnap:) d. u. »Czigánybáró.«
) este »Gyimesi vadvirág.«
 Hétfő: »Vasgyáros.«) Paulayné vendégfellépése.
 Kedd: »Niobe.«)
 Szerda: »Tosca« (először.))
 Csütörtök: »Bibliás asszony.«
 Péntek: »Három pár cipő.«
 Szombat: »Kornevillei harangok«

Bibliás asszony.

A kiknek Herczeg Ferencz vígjátéka nem tetszett, azok bizonyosan el lesznek ragadtatva a Bibliás asszony gyönyörű zenéjétől, fenn szárnyaló szellemességétől. De ha hozzáértők nézik végig a darabot, biz abban nem igen találnak mást, mint szimpla mesét, vásári muzsikát, itt-ott némi ötletességet. Persze a közönség meg-

töltötte a nézőtér, ha másért nem, legalább az előre jelzett fürdő kosztümökért.

Mert Biarritzban kezdődik a darab, a hol az egyik kalandjairól híres fejedelem is megszokott fordulni. Budapesten valamelyik konzulátus rá ismert rögtön az ő felséges urára s majdnem diplomáciai bonyodalom lett a dologból. Szerencsére idején észretért a konzulátus s a bonyodalom megmaradt a szindarabban.

Itt a bonyodalom központja Chatellroitt márki, (Erdélyi), a kinek felesége (Forrai) a jámbor olvasmányért jobban lelkesül, mint az uráért. A márki persze keres magának kárpótlást, még pedig a híres párisi színésznőnél, Theánál (Lányi Edith.) Biarritzból egyenest ideutazik; szerencsétlenségére a felesége is megtudja, miben tőri a fejét s rögtön utána utazik. Párisban látja Theánál, hogy bolondul férje a könnyűvért színésznő után, kapja hát magát s ő is úgy kezd öltözködni és viselkedni.

Akad is rögtön nem remélt szerencséje. III. Ernő cziril király (Pintér) őt tartja Theának s rögtön erős ostrom alá fogja. Az ostrom mind hevesebb, de szerencsére a márkinének sikerül az utolsó perczen megszöknie a sötétben s az olvadó király karjai közé Thea tántija Marechalné (Benkő) omlik.

Másnap a márki megtudja, hogy a második Thea az ő felesége volt, a király is nagyban dicsekszik vele, micsoda csinos hölgy a második. A férj feje kinos gondolatokban fő, mikor előkerül Marechalné s a királynak a nagy blamázs után csak egy kérése lehet:

— Uraim, egy szót se erről!

Bizony, ezért az a konzulátus nagyon megharagudhatott.

Legtöbbet Nyárait tapsolták; annyira kedvence lett a nagyváradai közönségnek, hogy egy primadonnát sem kényeztethetnek jobban. De rá is szolgál erre az elismerésre. Ötletes, eleven a játéka, kuplézásban pedig kifoghatatlan. A harmadik felvonást egészen megakasztotta a közönség Nyárai kupléinál, úgy, hogy jó volt a taps után felsőhajtania:

— No most folytassuk!

Kivüle a két kis Thea, Forrai Ferike és Lányi Edith kaptak sok-sok tapsot. Érdekes volt a két szubrettet körülbelül hasonló szerepekben egymás mellett látni. Forrai Ferikének jobb a hangja, Lányi Edith szebben tánczol és merészebben mozog a színpadon. Forrai Ferike a czérnakuplé előadásával tűnt ki; de így aztán egyik sem volt teljesen kifogástalan. Mind a ketten egyformán élénken, tüzzel játszottak. Kapott is Lányi Edith egy hatalmas virágcsokrot ezzel a felirással: »A legszebb Theának« s mindkettőt kihívták a lámpák elé nem egyszer. Ha egyik a másik előnyeit elleshetné . . .

Pintér (III. Ernő) különösen a rendezés hatásosságával tűnt ki. A II. felvonásbeli hatásleső tabló, mikor végre többszöri ujrázás után a lebegő kardalos hölgynek nemcsak a cipője, de a feje is látható lett, nagyon tetszett. Szépen énekelt, jól játszott. Mellette kitűnő burleszk komikumával óriási derűtséget keltett Bérczi (Celestin karmester); Erdélyi (Chatellroitt) és Madas Pista is ügyesen játszottak.

Igazi sikere volt még a társulat komikájának, Benkő Jolánnak (Marechalné); úgy látszik, ért a finomabb komikumhoz és a biztos énekhez is. Megjegyezzük különben és ez jellemző a Bibliás asszonyra, hogy a legdallamosabb énekszám nem a szubrett, hanem a komika számára készült: a II. felvonás elején volt Benkőnek egy kedves kis dala, mely az egészben legtöbbet ér. Ezt meg is ismételték.

A rendezés — ismételjük — kifogástalan volt, az énekár szintén. Már a zenekarnál, vagy a hangszerelés, vagy a betanítás volt gyenge, vagy a zene maga bosszantóan rossz — szóval a zenekar nem keltett hatást. Valószínűleg mind a háromnak volt benne része.

Pedig hát operetről volna szó, vagy mi a szösz, a hol a zenének is kellene szerepének lennie.

K. A.

Bölönyt elejtették.

A kolozsvári színház válsága nemsokára befejezést fog nyerni, még pedig egyáltalán nem úgy, mint a hogy a közönség és a kolozsvári színészek érdeke követelné.

Ugy értesülünk, hogy a belügyminiszteriumban Bölöny József intendánságát elejtették s a szerződést Ditrói Mórral fogják megkötni, a ki Virágvasárnaptól kezdve 26,000 frt szubvenzióért átveszi a kolozsvári színház vezetését.

Hiába nyilatkozott meg a kolozsvári társulat ragaszkodása a legmeghatóbb módon, hiába jelentették ki a kolozsvári színészek, hogy ők csak Bölöny intendánságát tekintik üdvösnek a színészetre.

A tegnapi küldöttség sem tudott végezni, sőt Bölönynek ártott a házilag rendezett bizalomnyilvánítás. A belügyminiszteriumban ezt — úgy látszik — gyenge presszióknak tekintették, melylyel az intendáns befolyásolni akarta a döntést. Tegnapelőtt délután nyanyis Ditrói Mór, a Vigaszínház igazgatóját bizalmasan értesítették, hogy a kolozsvári színházra való pályázatát mielőbb adja be. A biztatás folytán Ditrói Mór tegnap délelőtt csakugyan benyújtotta Bezeredy kezeihez a kolozsvári színházért való pályázatát, a melyben a színház vezetését mint bérlő, évi 26.000 frt szubvenzió mellett hajlandónak nyilatkozik Virágvasárnaptól átvenni. A döntés nem késhetik már soká és hogy a kolozsvári Nemzeti Színház új igazgatója Ditrói Mór lesz, ezek után több mint valószínű.

Érdekes reprizek. Ezen a héten két régi, kedves énekes művet újít föl a szintársulat. *A három pár cipő* című bájos poessét, melyben Örley Flórának van kitűnő szerepe s a *Kornevillei harangokat*, Planquet operettjét, melyben Gáspár Apó Nyárainak egyik legkiválóbb alakítása. Nagy gonddal készül ezenkívül az operett személyzet a Baba reprizére, amit a legközelebbi hét műsorában helyezett el az igazgatóság.

A vasárnapi előadások. Vasárnap délután érdekes előadás lesz színházunkban. *Czigánybáró* kerül színre fél helyárok mellett. *Este* Géczy gyönyörű énekes népsziműve, a *Gyimesi vadvirág* kerül előadásra fő női szerepében Örley Flórával, aki a közeljövőben két híres szerepében lép a közönség elé.

Medea. December első felében, valószínűleg a legközelebbi hét elején klasszikus est lesz a színházban. *Medeát*, a nagyhatású tragédiát eleveníti föl a drámaiszemélyzet Balázs Olgával, a társulat kiváló tehetségű hősnőjével a czimszerepben.

A Bibliás asszony. Ma, szombaton a tegnapi premier szereposztásával megismételik a *Bibliás asszonyt*, mely az e havi műsorban többször foglal helyet.

Székely Irén vendégszerepel. A kolozsvári Ellenzék írja: *Székely Irén*, a kolozsvári színház primadonnája, a mint bennünket értesítenek, vendégszerepelni fog Nagyváradon, A nagyváradai közönség vágyik viszontlátni egy-

kori kedvencét s a művészről ezért elhatározta, hogy mihelyt a kolozsvári színház műsora engedi, három estén fel fog lépni és pedig a következő darabokban: Hunyady László (Szilágyi Erzsébet), Czigánybáró (Szaffi) és Görög rabszolgá (Aspasia.) Szeretnék tudni, mennyi igaz belőle?

REGÉNY-CSARNOK.

A szeretet angyala.

Irtá: Lázár Gyula.

12.

Annuska szelid kék szemében a boldogság élénk tüze fényelt, hamvasszőke arczára kiült a vigasztaló öntudat rózsapírja, ajkai körül az édes megnyugvás mosolya repkedett.

Vannak szívünknek vágyai, melyek nagy áldozatot követelnek tőlünk, hogy őket kielégíthessük, de ha egyszer erős lélekkel elszántuk magukat az áldozatra s nem kimélve erőf, rangot, nem gondolva az esetleges megvetéssel teljesítjük szívünk óhaját: oly mámoros öröm hullámszik keblünkben, mely fölülmulja a világnyújtotta csábos boldogság összességét, mely örökös mosolyt teremt az ajkakon, üde pirt fest az arczokra.

Málnafalvy Anuska épen nevét kérdezte a kis leánynak, mikor váratlanul kinyit szobája ajtaja s Dabronczy Magda előkelő alakja jelent meg a küszöbön. Annuska eléje szaladt, megfogta kezét s vezette befelé!

— Nézd kedvesem, minő szép kis teremtes ez! Gondold csak, majd agyongázolta a kocsit, az utolsó perczben kaptam el a lovakkal. Nemde kár lett volna ezért az ártatlan lélekért?

— Ezt tanultad kedves rokon a zárdában? Ilyenmő tettekkel legfeljebb nevetségessé teszed családod hírnevét!

— Ugyan édes Magdám, hogy tudsz így beszélni! Lásd, én most oly boldog vagyok, hogy e szerencsétlen gyermeket épen visszaadhatom szülőinek!

— Ah! az valami új fajta boldogság lehet, egy paraszti piszkos gyermekét ölbe kapni s a szalónban becézgetni, csókolgatni. Gratulállok boldogságodhoz, bájos rokon!

— Ne gunyolódjál Magdám, nem érdemeltem meg sértő szavakat e tettemmel!

— Még többet, Anna, sokkal többet; ideje volna, hogy a négy fal közt tanult elvekből engednél valamit, mert . . . de ni, most látom hogy tengerzöld ruhád szakadozott és csupa sár. Persze, kedves védenczedet kebledre ölelted. Oh te — sőtét elméjü szent . . .

Olyan a szelid kebel, mint a menekülő hazafi, ki serényen kutat a kerülő utak után s míg lehet bujdosik ellenségei elől, de ha egyszer szembe találkozik az üldözővel, nem hull előtte porba, büszkén vallja meg szent elveit, ha mindjárt saját vesztére történik is az.

Annuska szelid lelkével nem fért össze a porlekedés, kerülte minden alkalommal, pedig sokszor olyant is kellett hallania, a mitől szíve megremegett. Most azonban, midőn áhítatába markol a szemtelen gög: egyszerre betel a mérték, ajkai vonaglanak, szemében parancsoló fenség villant meg.

— Kisasszony, ne bántsa hitemet; ha önnek nincs, az a maga nyomorúsága és szembezőkő bélyege. Tudja meg, hogy egy hölgyben a vallásosság isteni disz, a vallástalanság undorít . . . A mi pedig mai tettemet illeti, jegyezze meg, hogy arról nem tartozom önnek számon adni . . .

— Ugy?

— Igen, kisasszony, e házban jogosan cselekszem bármit, felettem itt nem uralkodhatik senki és nem is fog uralkodni! Végeztün; kérem hagyjon magamra!

Magda így még nem látta Annuskát soha. Hát mégsem egészen szellemtelen baba. Ki meri mondani az igazat még Dabronczy Magdával szemben is!

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR*.

Legszebb faj Csemege-Szólló.

Kiváló szép és legnemesebb faj-almák és körték

Tiroli legédesebb

Maróni,

Czitrom és Narancs, ugy-szintén mindennemű Déli-gyümölcsök raktára.

Tisztán kezelt természetes

Hegyi-Borok

a következő előnyös árak mellett:

Asztali ó-bor, literje 30 és 32 kr.

100 liter 22 és 23 frt.

Magyarádi újbor, literje . . . 36 és 40 kr.
Asztali ó bor, literje . . . 40 kr.
Magyarádi pecsenye bor literje . . . 50 kr.
Asztali vörös bor, literje . . . 40 és 44 kr.
Ménesi vörös bor, literje . . . 64 kr.

Mindennemű tüvegelt csemege- és pezsgőborok a legolcsóbb árban.

Egy kosár, 5 kiló, finom téli, piros bakarszólló 2 frt.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek, kiváló tisztelettel:

MERTZ NÁNDOR,

Nagyvárad, Nagy-Körözs-utca, Mertz-ház.

☛ Telefon-összeköttetés 134. szám. ☛

TAVIRATOR.

Bánffy leszerel.

Budapest, decz. 7. (Saj. tud. táv.) Illetékes körökben az a hír van elterjedve, hogy báró *Bánffy Dezső* teljesen vissza fog vonulni a politikai térről, minek természetes következménye, hogy *lapjai is megszűnnek.*

Gönczi kivégzése.

Berlin, december 7. (Saj. tud. táv.) A rablógyilkos *Gönczi Józsefet*, kit tudvalevőleg a főtörvényszék halálra ítelt, ma végezték ki a *plötzensee*-i fogház udvarán. A hóhér bárdjával egy csapásra levágta fejét.

Csodaszülöttek.

Gyenesdiós, decz. 7. (Saj. tud. táv.) Egy itteni asszony ma holt ikreket szült, melyek ágyéig össze vannak növe szemközt egymással. A sziámi ikrekhez hasonló csodaszülötteket valószínűleg a keszthelyi muzeumban fogják elhelyezni.

Zászlósértő bolgárok.

Szófia, decz. 7. (Saj. tud. táv.) Hat hónappal ezelőtt a bolgár kormány több uszályhajót kibérelt, melyeket terményekkel rakott meg. Időközben azonban árhanatlás állott be s a kormány jónak látta, hogy a terményeket ne szállítsa el. A hajótulajdonosok azonban csak úgy voltak hajlandók a gabonát kiadni, ha a kormány a szállítási költséget megfizeti. Felvonták hajóikra a lobogókat, melyeket a kormány kiküldött katonái letéptek s lábbaltiporták, köztük az osztrák és

magyar lobogókat is. Egy magyar kapitányt tetleg inzultáltak, a terményeket pedig erőszakkal elhordták. A konzulok, élükön az angol konzullal tiltakozást nyújtottak be a bolgár kormánynál.

Nagy kaucziósikasztás.

Bécs, december 7. (Saját. tud. távir.) Kapuscha Konstantint, egy szépirosi iroda tulajdonosát letartóztatták ama gyanu következtében, hogy vagy 30 alkalmazottjának körülbelül 32.000 koronára rugó kauczióját elsikkasztotta. Kapuscha a Krügernek szánt és tegnap leplezett diszajándéknak egyik létrehozója.

A boxerek vezérének lefejezése.

London, decz. 7. A Reuter-ügynökség jelenti Tiencinből 5-iki kelettel: Ma reggel indul el innen az első gőzmozdony Pekingbe. Azt hiszik, hogy három napon belül megkezdhetik a személyszállítást. Az ideiglenes kormány elrendelte, hogy Tangvenhuant, a hírhedt boxer-vezért pénteken a város északi kapuja előtt fejezzék le. (M. T. I.)

A német expedíció.

Berlin, december 7. Waldersee gróf jelenti Pekingből 4-iki kelettel: Gail hadoszlopa, miután a hozzá beosztott olaszok külön fenyítő expedíciót végeztek, tegnap visszatért Pekingbe. (M. T. I.)

Követek távozása.

London, decz. 7. A Reuter-ügynökség jelenti Liszabonból tegnapi kelettel: Van Weede németalföldi követ tegnap elhagyta állomását. Selir gróf, hágai portugál követ szintén elutazott. Ugy látszik, hogy ez a dolog összefügg Pott lourenco-marquezi németalföldi konzul ügyével. (M. T. I.)

Szigligeti-Színház.

Folyószám 55.

Idénybérlet 53 sz.

Nagyváradon, szombaton, 1900. decz. 8-án Bibliás asszony.

Uj operette.

S Z E M É L Y E K :

III-ik Ernő, cziril király	—	Pintér Imre
Chartelroít márki	—	Erdélyi Miklós
Bearugency herceg	—	Nyáray Antal
Pontbichet fogadós	—	Füredi József
Jollivet	—	Kalmár József
Eugene	—	Madas Pista
Chattelroít márkiné	—	Forrai Ferike
Thea	—	Lányi Edith
Marechailné	—	Benkő Jolán
Sahr	—	Batizfalvi
Carmen	—	B. Horváth Irma

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr. Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órákor.

Színházi látesővek a ruhatárnál kaphatók bérbe, ára 30 kr.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Kezdeté 7 órákor, vége 10 órákor.

Holnap vasárnap, decz. 9-én:

délután 3 órákor fél helyárákkal

CZIGÁNYBÁRÓ.

Operette.

Este 7 órákor, rendes helyárákkal

Gyimesi vadvirág.

Népszínmű.

KOZGAZDASAG.

A Gazdaszövetség közgyűlése. A Magyar Gazdaszövetség f. é. december 17-én d. e. 10 órákor a Köztelek nagytermében tartja közgyűlését.

Tárgyak:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az ügyvezető jelentése.
3. A számadások bemutatása.
4. Választások.
5. Indítványok.

Erre a szövetség minden tagját ezennel meghívjuk.

Ezt követi d. e. 11 órákor:

- a) Bernáth Béla orsz. képviselő előadása az olasz bor behozataláról.
 - b) Jessenszky Pál az O. M. G. E. titkára: Állatkivitel és husértékesítés.
 - c) Zselénszky Róbert gróf: A gabonavámokról.
- Ez előadásokra az érdeklődőket szívesen látjuk.
Budapest, december 2.

Az ügyvezető.

Nyolcz új szövetkezet alakult a múlt hetekben. Es pedig Baskón (Abauj); Balaton-Hegyén (Zala); Tisza-Száson (Jász-N.-Kun-Szolnok); Verpeléten (Heves); Sárköz és Sárköz-Ujlakon (Szatmár); Pocsajon (Bihar). Igen eredményes dolog; hogy a szövetkezetekben nem csak földművesek, de előkelő állásuak is részt vesznek.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Értéktőzsde

	Budapest, decz. 7.
Osztrák hitel	671.25
Magyar hitel	674
Allamvasut	664.50
Rimamuránvi	488
Magyar jelzalog	441.60
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

	Budapest, decz. 7.
Buza októberre	7.70
Buza áprilisra	7.48
Tengeri	4.90
Rozs ápr.	7.17
Zab ápr.	5.56
Káposzta, reppes, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. decz. 7-én.

Magyar aranyjárdék 4%	96.50
Magyar koronajárdék	91.90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,00%	99.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,10%	99.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	98.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	91.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	98.60
Horvát-szlavónföldtehermentési kötvény	92.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	167.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	140. —
Osztrák járdék papírban	98.50
Osztrák járdék ezüstben	98.25
Osztrák járdék aranyban	97.50
Osztrák korona járdék	98.50
Ozstrák államsorsjegyek	185. —
Ozstrák magyar bankrészevény	16.80
Ozstrák hitelbankrészevény	676. —
Ozstrák hitelintézet részevény	664. —
Párisi vista	95.70
20 frankos arany (Napoleonó'or)	19.16

Németbirodalmi márka	— — — — —	117.50
London vista	— — — — —	240.30
20 márkás arany	— — — — —	28.59

Dr. VUCSKICS GYULA.

Csődeladási hirdetmény.

Hartmann és Tsa csődválasztmányának határozatából közhírré teszem, miszerint a csődhöz leltározott és alant részletesen felsorolt következő javak, és pedig:

1. a csődleltár 31—35-ik, 39, 48—73-ig és 88—92-ik tétel szám a. felvett 7058 kor. 44 fill. beszerzési és 5478 kor. 20 fill. becsértékü borok és a csődleltár 79. t. sz. a. fölvet 48 kor. beszerzési és 25 kor. becsértékü boreczet,
2. a csődleltár 9., 10., 12—17, 40—47, 78., 80—84., 86., 89., 93., 96., 101—106. t. sz. a. fölvet 5352 kor. 20 fill. beszerzési és 3364 kor. 20 fill. becsértékü üzleti felszerelések,
3. a csődleltár 18—30. és 100. t. sz. a. fölvet 1126 kor. beszerzési és 316 kor. becsértékü irodai felszerelések,
4. a csődleltár 11., 97—99. t. sz. a. fölvet 810 kor. beszerzési és 455 kor. becsértékü 1 drb ló, 1 pár szerszám és kocsik és
5. a leltározás után beczikkezett circa 600 kor. beszerzési és 400 korona becsértékü üres ládák és üres üvegek, zárt ajánlati uton eladatnak.

Ajánlat egy az összes, valamint jelen hirdetmény egyes tételszámai alatt felvett javakra külön-külön beadható és az 1 koronás bélyeggel, valamint a becsár 10, azaz tíz százalékával tehát az 1. sz. a. 47 kor. 82 fill. és 2 kor. 50 fill., 2. 336 kor. 42 fill., 3. 31 kor. 60 fill., 4. 45 kor. 50 fillérrel, 5. 40 koronával ellátandó zárt ajánlatok 1900. évi december hó 22-ik napjának déli 12 órájáig a választmány elnöke dr. Fleischer Lajos nagyváradi ügyvéd urhoz (Széchenyi-tér) nyújtandók be, az ezen időpont után beérkezendő ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Ajánlattevőt ajánlata feltétlenül kötelezi, míg a csődválasztmány fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tetszése szerint választ-hasson.

Azon ajánlattevő, kinek ajánlata elfogadtatik, köteles a vételért azonnal kifizetni, a vételi illetéket viselni és egyszerűs mind a megvett árukat a tömeg helyiségéből 3 nap alatt, letett bánompénzének különbeni elvesztésének terhe mellett átvenni és elszállítani.

Nem helyben lakó ajánlattevők kötelesek ajánlatukban helyben lakó megbizottjukat megnevezni.

A tömegbe leltározott áruk közbenjöttéssel mindennap d. e. 9—12, d. u. 3—5-ig, a csődleltár pedig a hivatalos órák alatt csődbiztos urnál, vagy Kossuth-utczai irodámban megsemlélhetők.

A borok hordók nélkül kerülnek eladás alá, miért is vevő azokat 8 nap alatt lefejtetni és a hordókat visszaszolgáltatni köteles.

Nagyvárad, 1900. decz. 5-én.

Dr. Fodor Gyula,
ügyvéd, csődtömegmondnok.

Uj üzlet nyitás!

A nagyérd. közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy helyben, **Kossuth Lajos-utczában** (Grósz ház) egy, a mai kor igényeinek megfelelő

divat- és díszmü-áru

üzletet nyitottam.

Raktáron tartok dus választékban: *férfi kalapokat, téli alsó ruhát, utazó bőröndöket, pipere cikkek és szappanokat, legújabb divatu nyakkendőket, kosarakat, játékszerket* stb.

A közelgő karácsonyi idényre a legolcsóbb bevásárlási forrás, hol a t. közönség minden igényének megfelelő cikkek állandó dus választékban található.

Becses pártfogást kér,

teljes tisztelettel

Hant Jenő.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” 4-ik évtársulatának befizetései ma szombaton ünnep miatt d. e. 9-től 11 óráig teljesítendők.

Belépési felhívás

a „Polgári takaré- és segély-szövetkezet” VI-ik évtársulatába.

A «Polgári takaré- és segély-szövetkezet» 1901 január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1903. év végeig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér (10 kr.) fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, a mennyiben a tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyereséget hoz és mert mint den tag az általa befizetett összeg $\frac{4}{100}$ részé- $\frac{6}{100}$ -os kamatláb mellett minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai cheque-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 10 fillér (5 kr.) beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1901 január 3-tól kezdődő 6-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzletli helyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz. a. melőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1900 október hó.

A «Polgári takaré- és segély-szövetkezet» igazgatósága.

A 6-ik évtársulat befizetési napjai:

Hétfő délután . . . 3—5-ig,

Csütörtök délután 3—5-ig.

A szövetkezetnek ez időszerint több mint 2000 tagja van, 41.000 üzletrészszel.

Ö cs. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

XXI. cs. kir. államsorsjáték.

Ezen — Ausztriában törvényszerűleg engedélyezett — egyedüli pénzsorsjáték készpénzben 18.122 nyeresémet tartalmaz 418,640 korona értékben.

A főnyeresemény 200.000 koronára rug.

A nyeresémek kifizetéseért a cs. kir. lottojövédék kezekedik.

A huzás visszavonhatlanul 1900. évi december hó 13-án fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjáték osztályánál I. ker. Riemer-utca 7-ik szám alatt, lotto-gyűjtődékben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, táviráda és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A cs. kir. lottojövédéki igazgatóság államsorsjátékok osztálya.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. szám.

Művek,

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
napárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.